

Basisveiligheid

Basisveiligheidsopleiding – aangepast aan de bouwsector

Module 'Ruwbouwwerken'

constructiv

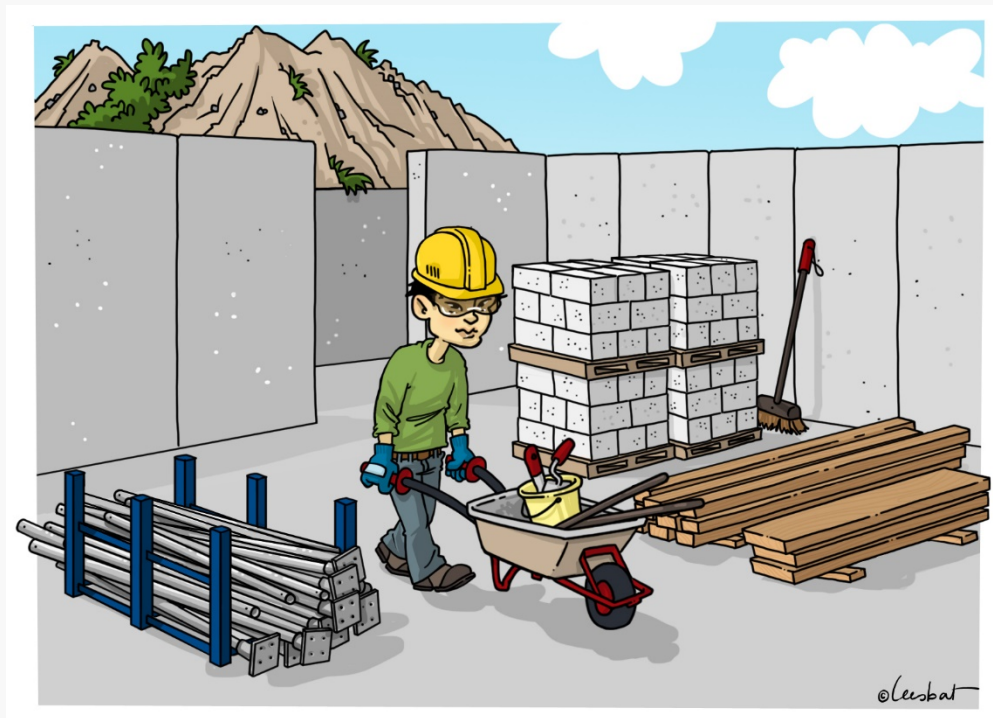
Versie 02 – December 2022

Inhoud specifieke module ruwbouwwerken

1. Orde en netheid
2. Sloopwerken
3. Grondwerken
4. Metselwerken
5. Bekistingen en ijzervlechtwerk
6. Rioleringen en uitgravingen

1. Orde en netheid

Orde en netheid

- Niet eten op de werkplek
- Niet eten in de bestelwagen
- Onderhoud van de eetruimte

Orde en netheid

- Nette sanitaire voorzieningen
- Overdekte sociale voorzieningen
- Stromend water

Orde en netheid

- Doorgangen vrijmaken

Orde en netheid

- Evacuatiezones vrijmaken van (brandbaar) afval

Orde en netheid

Materiaal stabiel stapelen

Orde en netheid

Materiaal stabiel stapelen

Orde en netheid

Wachtwapeningen afschermen

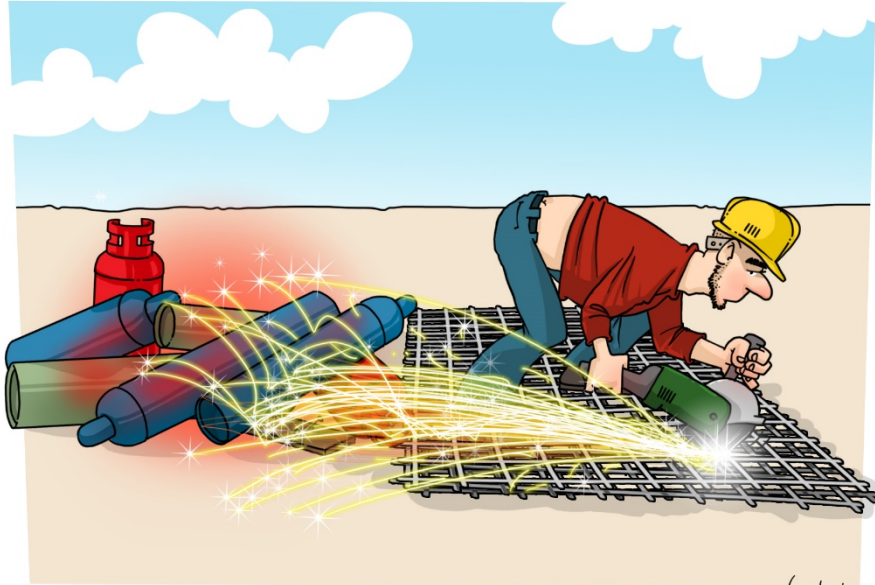

Orde en netheid

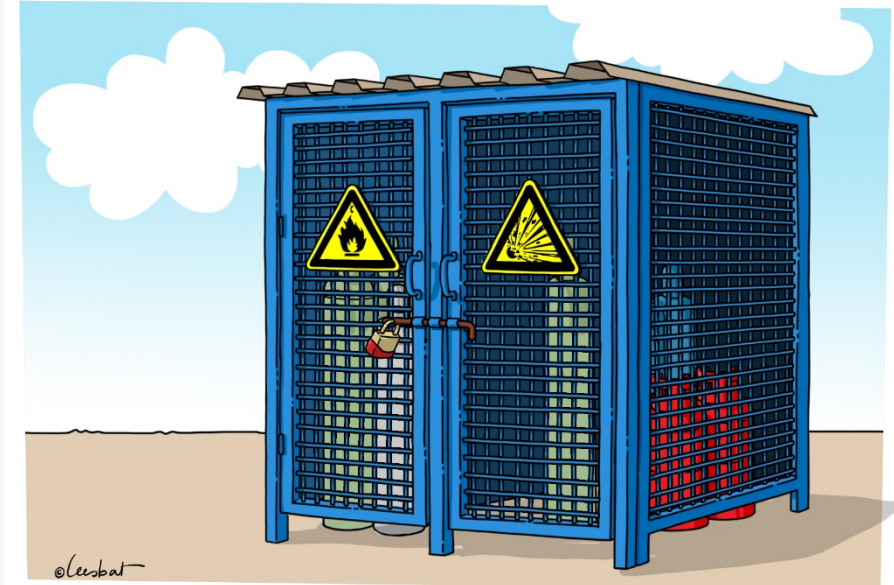
- Afval en brandbare stoffen opruimen vóór je begint te lassen, slijpen, ...
- Gasflessen rechtop plaatsen

Orde en netheid

©leesbat

©leesbat

Orde en netheid

Gevaarlijke producten

2. Sloopwerken

Risico's sloopwerken – algemeen

- Valgevaar
- Val van afbraakmateriaal op personen
- Instortingsgevaar
- Stofontwikkeling
- Trillingen en geluid
- Elektrocutie/explosie door nutsleidingen die niet afgesloten zijn

Afbraakwerken – risico's

- Val van afbraakmateriaal

Sloopwerken

Valgevaar

Afbraakwerken

Bescherming tegen vallend afbraakmateriaal

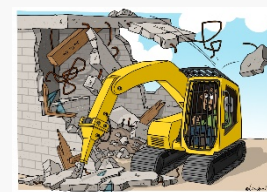

Sloopwerken

Instortingsgevaar

Boor- en sloophamer

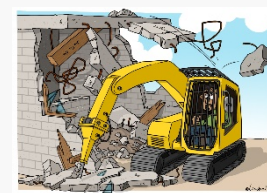

- Draag de nodige PBM's:
  - Veiligheidsbril voor de ogen
  - Gehoorbescherming
  - **Ademhalingsbescherming tegen stof**
  - Handschoenen om de handen warm te houden (goede bloedcirculatie) en te beschermen tegen trillingen

Boor- en sloophamer

- Neem de machine vast met je beide handen, MAAR een te harde handgreep:
  - vermoeit je handen/armen te snel
  - draagt de trillingen over op je armen

Overzicht preventiemaatregelen sloopwerken – algemeen

- Vermijd valgevaar
- Zorg voor bescherming tegen vallende brokstukken
- Baken gevaarzones af en zet gebieden af waar puin kan vallen
- Voorkom instortingsgevaar door een goede schoring
- Gebruik stortkokers/waterverneveling
- Vermijd stofontwikkeling
- Gebruik trillings- en geluidsarme arbeidsmiddelen

Specifieke risico's – contact met gevaarlijke stoffen, zoals

- Asbest
- Kwartsstof
- Lood/loodstof
- Teer
- ...

Schoorsteen

Roofing

Gevel-
leien

Leien &
onderdakplaten

Gevelpanelen
keienstructuur

Golfplaten

Buiten
pleister

Bloempotten

Namaak
bakstenen

Goten en
afvoerbuizen

Afvoerbuis

Gevelplaten

Mastiek

Dekplaat

Gevelplaten

Dorpels
& buitentegels

Asbest

- Asbesthoudende materialen
  - Moeten verwijderd worden door erkende aannemers
  - Toch zelf verwijderen mits aantal voorwaarden:
    - Opleiding
    - Gering aantal vezels
    - PBM's

Kwartsstof bij afbraakwerken

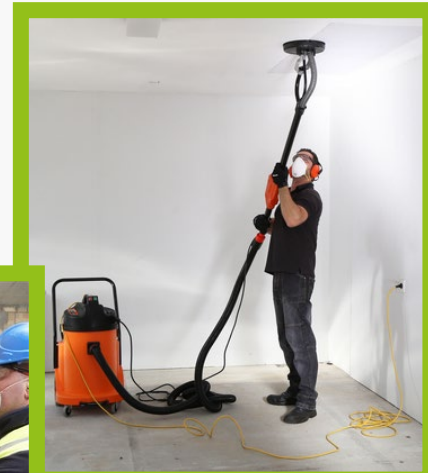

Sloopwerken

Stofbeperkende maatregelen

Waterverneveling

Stortkoker + afgeschermdde container

Industriële
stofzuiger

Schuur-/slijp-
machine
+ stofafzuiging

3. Uitgravingen / rioleringen

Instorting van een sleufrand

Afschuiving

Afkalving

Instorting van een sleufrand door weersomstandigheden

Wanneer het watergehalte stijgt,
is er gevaar voor instorting

Wanneer de grond opgedroogd is,
is er gevaar voor afbrokkeling

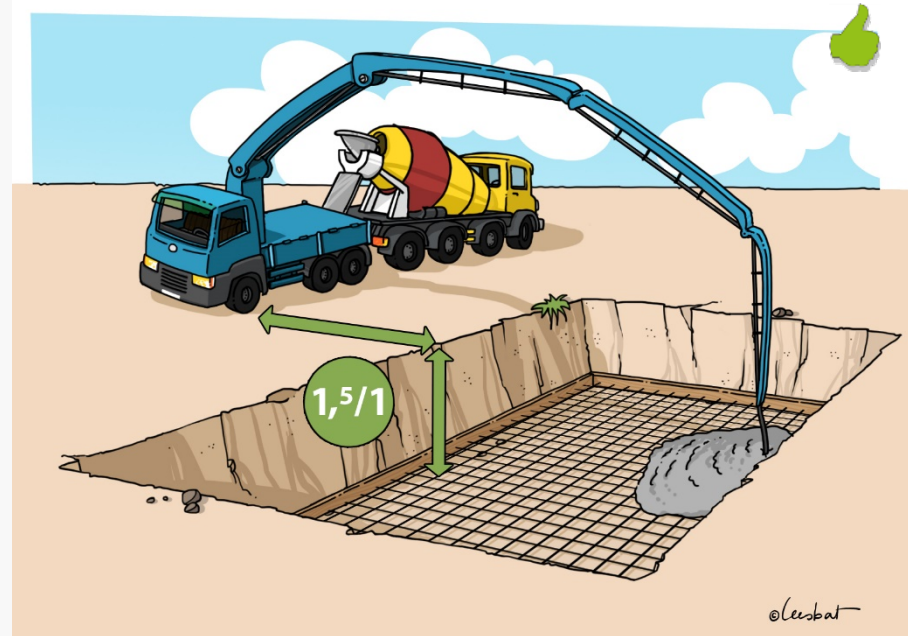
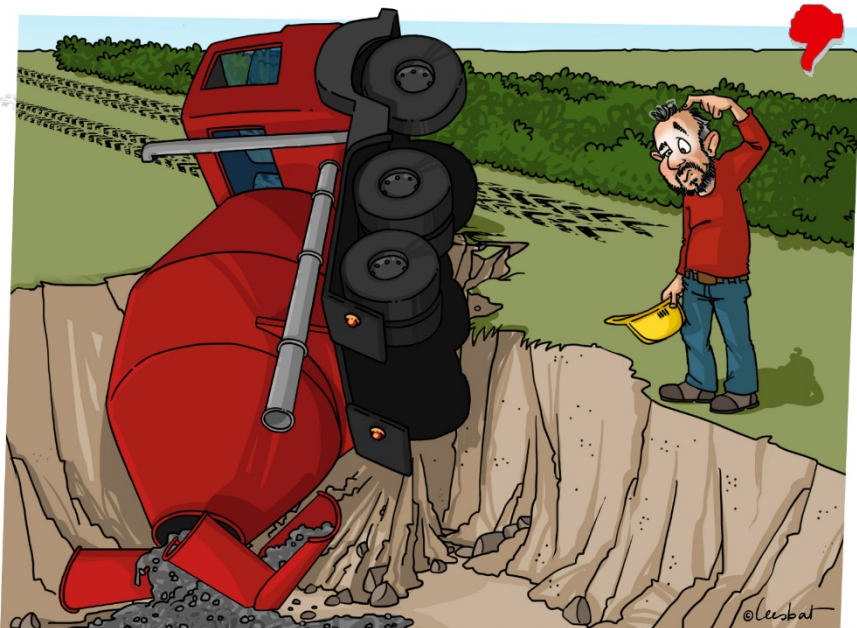
Instorting door druk op de rand van de uitgraving

Ik moet altijd in de beschoeide zone blijven

Kantelgevaar machines aan de sleufrand

Valgevaar: verwonding door vallend materiaal of materieel

Valgevaar: vallen van een hoogte

Struikelen in de sleuf

Bestaande leidingen

- Bedwelming
- Explosie
- Brand
- Elektrocutie

Bestaande leidingen

De waterleiding raken

- Verdrinking

Hijzen van lasten

Begeleid de last zonder eronder te staan

Adviezen voor het uitvoeren van sleuven

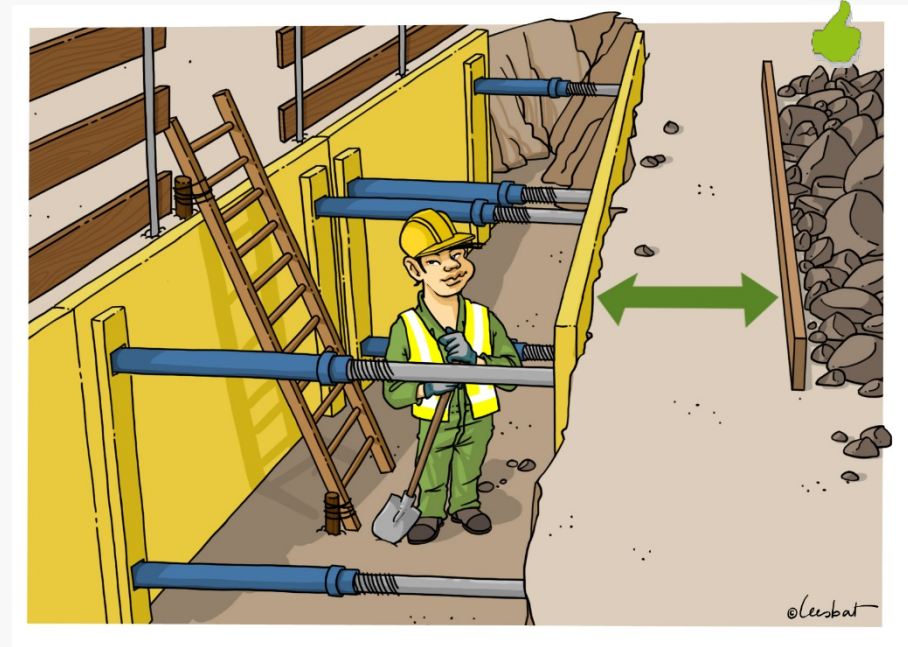

Type Diepte	Rechte uitgraving	Uitgraving in talud	Rechte uitgraving met beschoeiing	Deels uitgraving in talud en beschoeiing
<1,2m	Afhankelijk van de stabiliteit sleufwand JA	Bij voldoende breed graafoppervlak JA	Bij overbelasting JA	Niet van toepassing
1,2-6m	NEEN	Bij voldoende breed graafoppervlak JA	JA	Bij voldoende breed graafoppervlak JA
>6m	NEEN	NEEN	JA	Bij voldoende breed graafoppervlak JA

Beschoeiing: waar moet ik extra op letten?

- Voorzie een opstaande rand, zodat gestapelde grond, materialen, materieel, enz. niet in de sleuf kunnen vallen

Beschoeiing: waar moet ik extra op letten?

Stutten moeten correct aangebracht worden om een instorting te vermijden

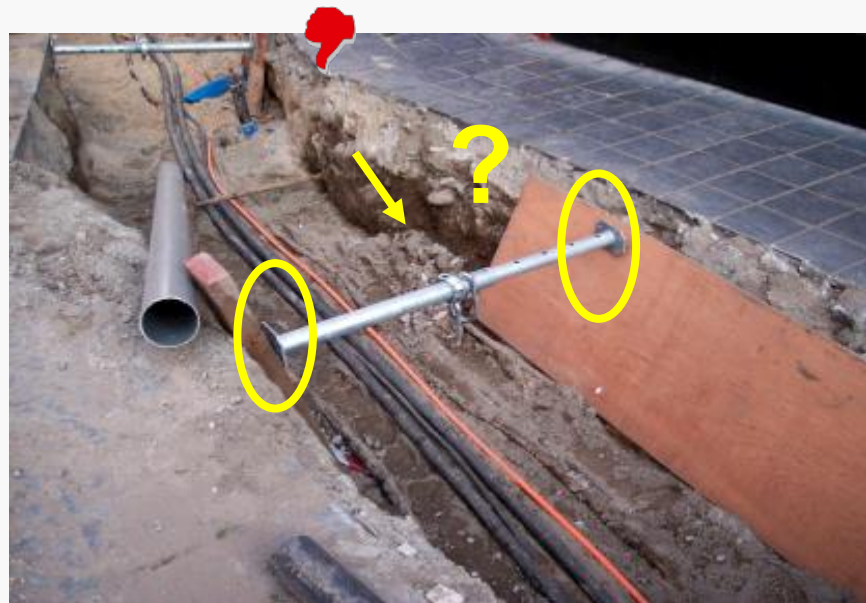

Beschoeiing Hoe het niet moet

Voetpad niet afgeschermd

Toegankelijkheid Evacuatie

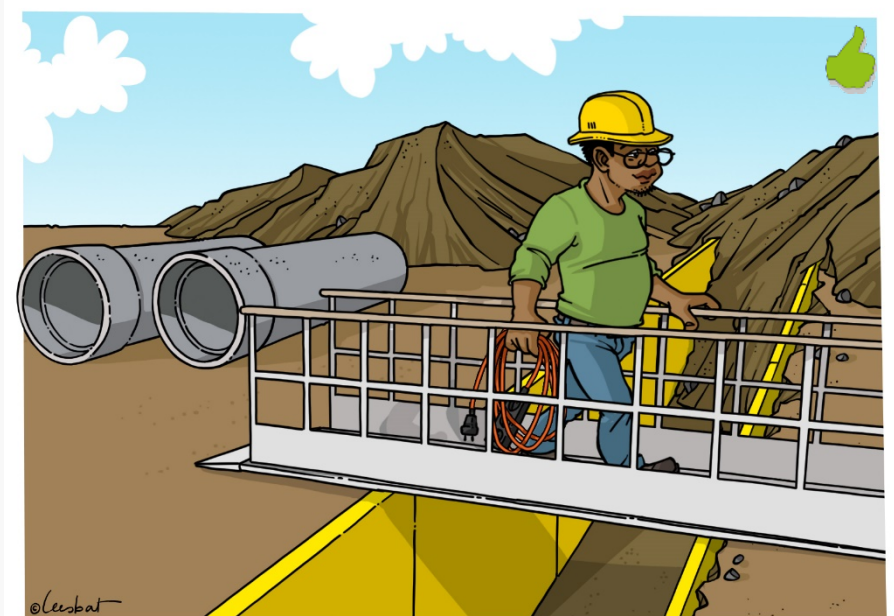
Toegankelijkheid Evacuatie

Toegankelijkheid Doorgang verzekeren

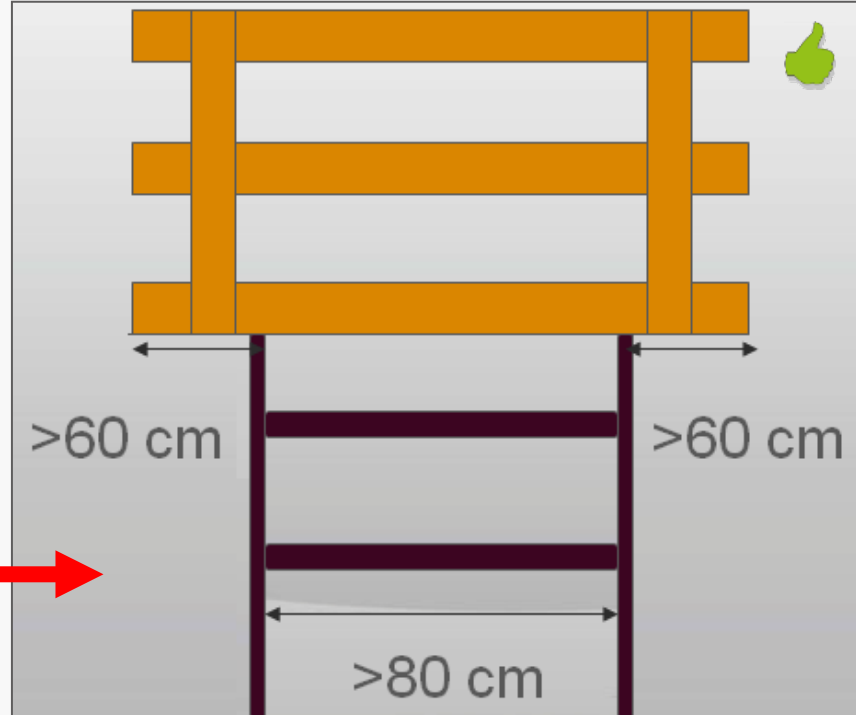

©lesbat

©lesbat

Toegankelijkheid Doorgang verzekeren

 Zoek de fout(en)

4. Metselwerken

Risico's

- Hygiëne
- Aanwezigheid van werfverkeer
- Vallen van voorwerpen
- Vallen van hoogte
- Werken met elektrisch handgereedschap
- Blessures aan handen
- Manueel hanteren van lasten
- Blootstelling aan klimaat
- Blootstelling aan gevaarlijke producten

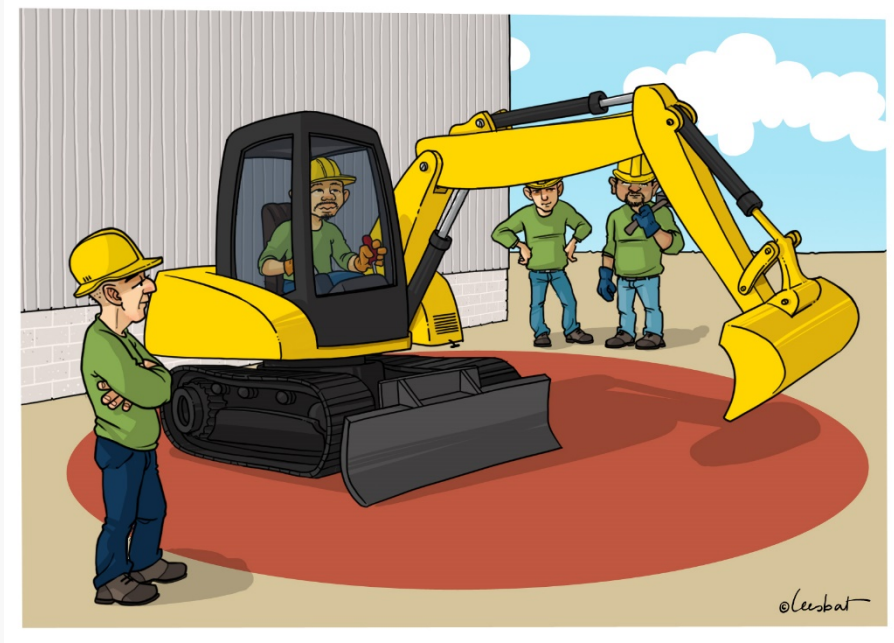
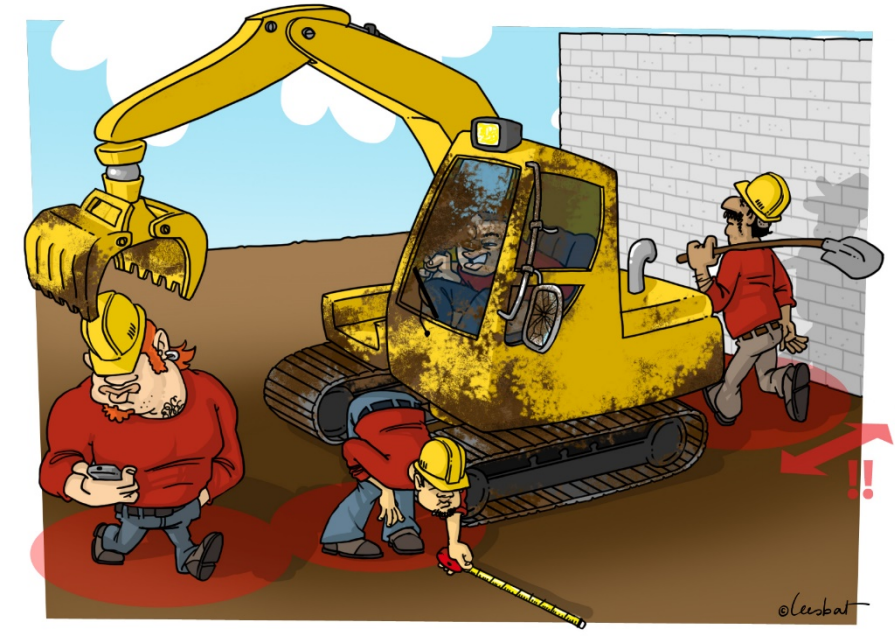

Hygiëne

Aanwezigheid van werfverkeer

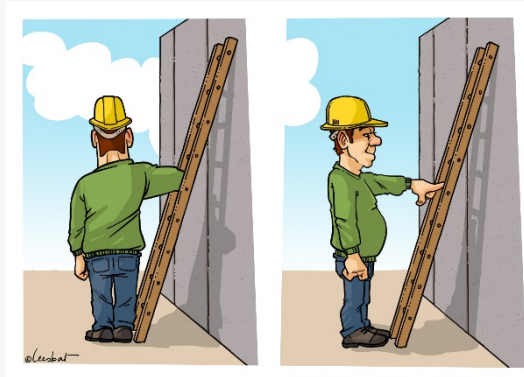
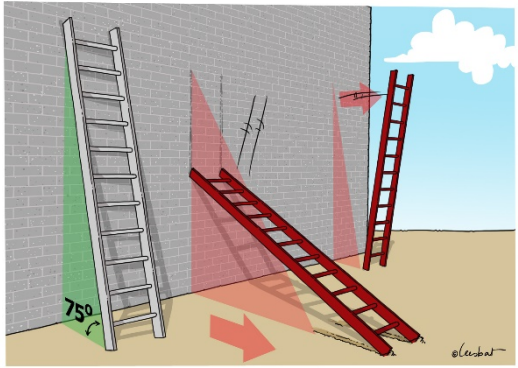
Vallen van voorwerpen

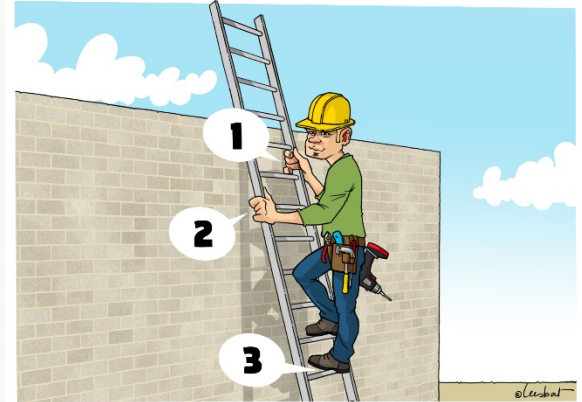
Vallen van hoogte

Opstelling van een ladder

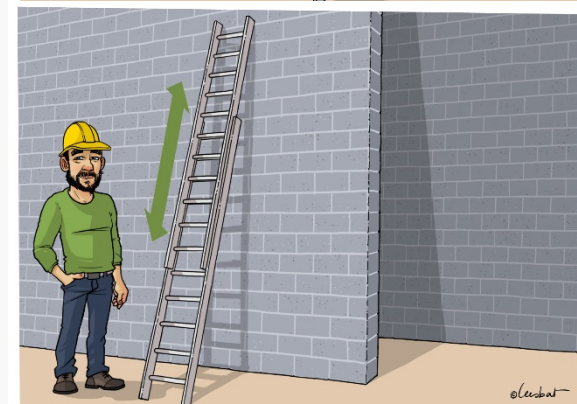
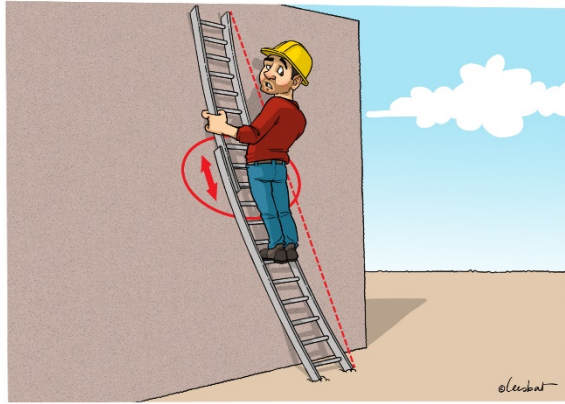
Vallen van hoogte

Ladder als toegangsmiddel

Vallen van hoogte

Ladder uit meerdere delen

Vallen van hoogte

Openingen in de wand

Vallen van hoogte

Randbeveiliging

STEIGHEID?
Een persoon opvangen?

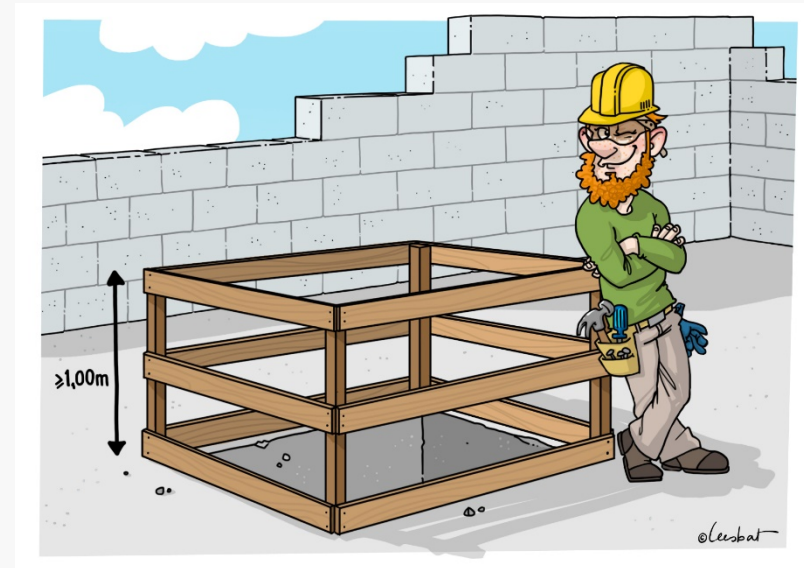

Tijdelijke leuning

- Een bovenleuning tussen 1,0 en 1,2 m
- Een tussenleuning tussen 40 en 50 cm
- Een plint op een hoogte van 15 cm

OF:

- Een hek dat minimaal 1 m hoog is
- Verticale steunelementen verankerd aan steunstructuur

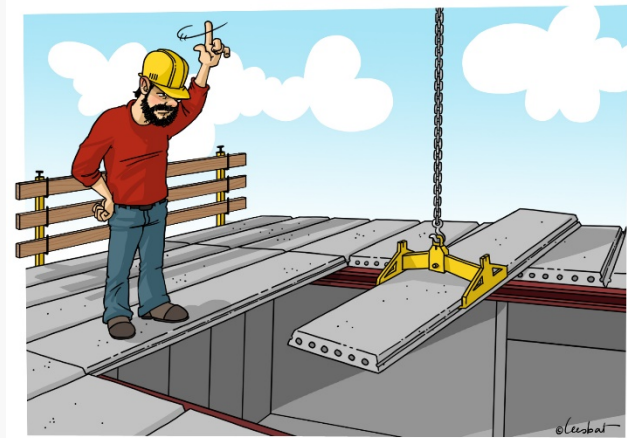

Openingen afbakenen en/of dichtleggen

Valgevaar aan openingen in de vloer

Valbeveiliging Inhaalplatform

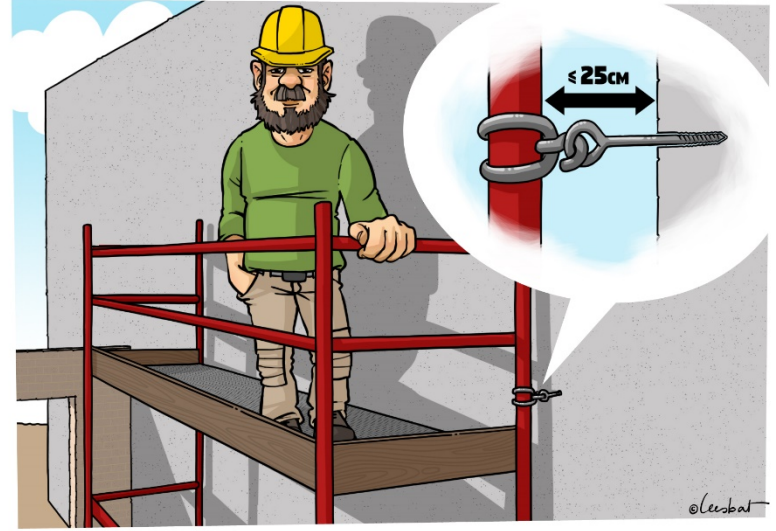
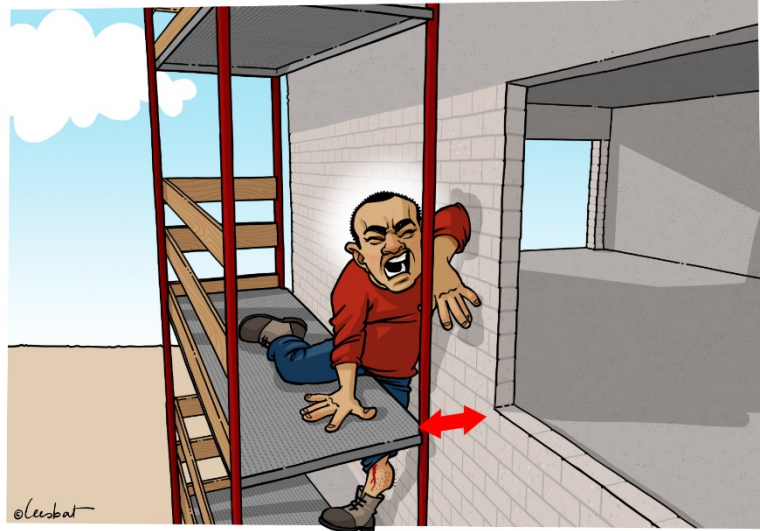
Gevelsteigers Opbouw

Gevelsteiger Opbouw – basis

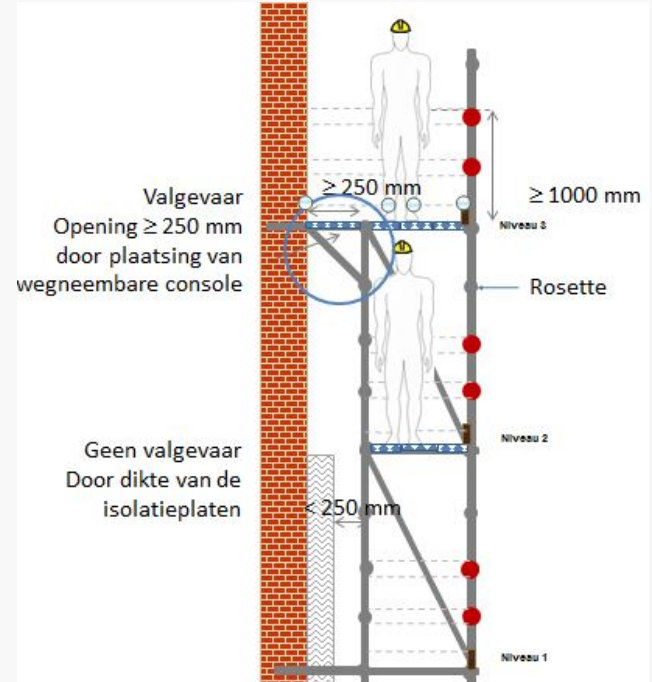

Gevelsteiger Opbouw – opening gevel

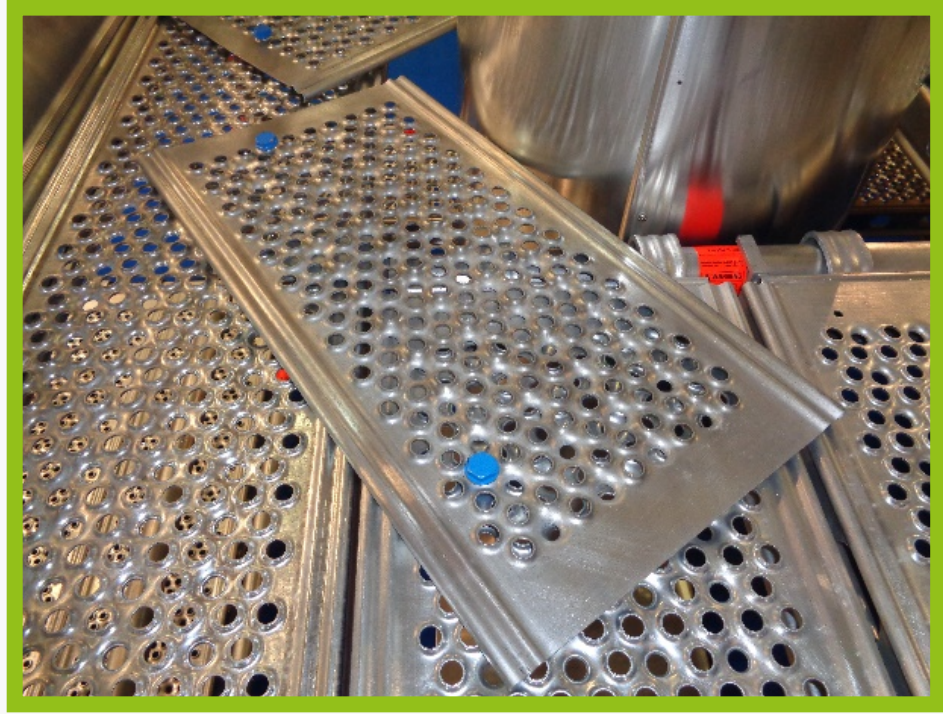

Gevelsteiger Opbouw – verdiepingshoogte

Gevelsteiger Opbouw – vloer

Gevelsteiger Opbouw – leuning

1,0 m à 1,2 m

0,15 m

0,4 m à 0,5 m

Gevelsteiger Opbouw – toegang

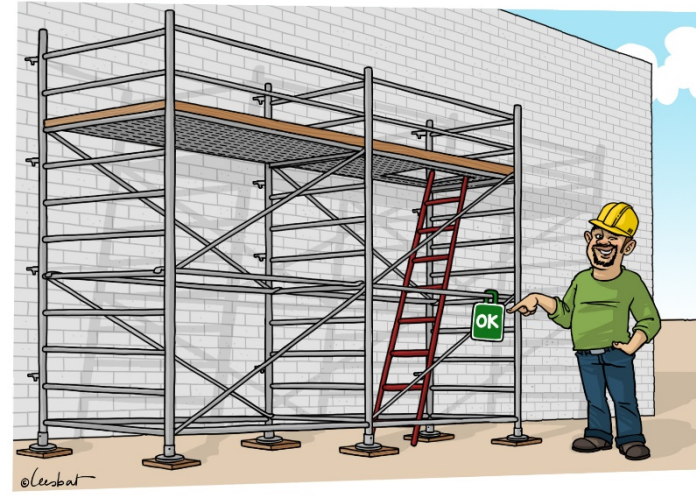
Gevelsteiger Opbouw – verankering

Werken op een gevelsteiger

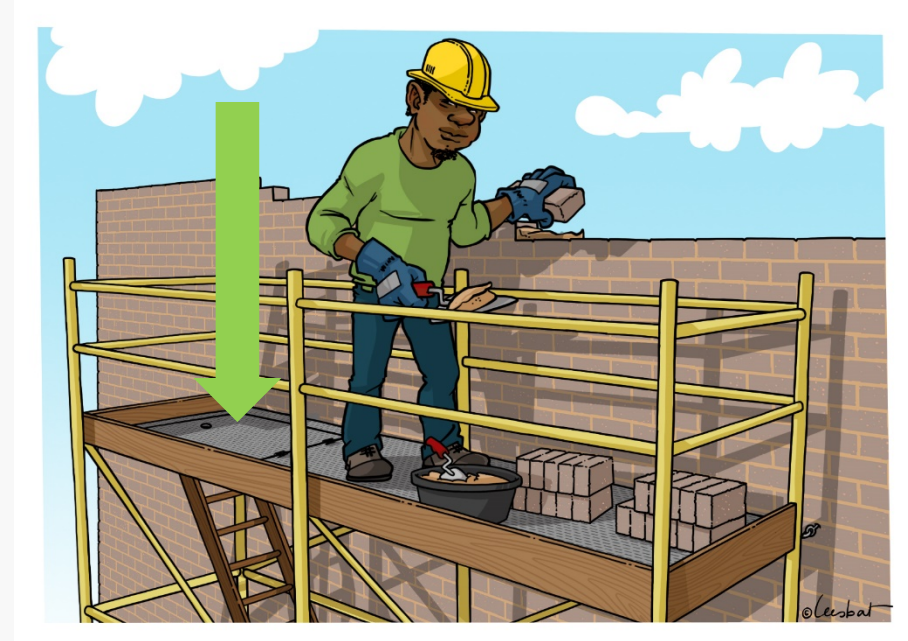

- Enkel werken op een steiger die vrijgeven is → met een betredingslabel “Mag betreden worden”

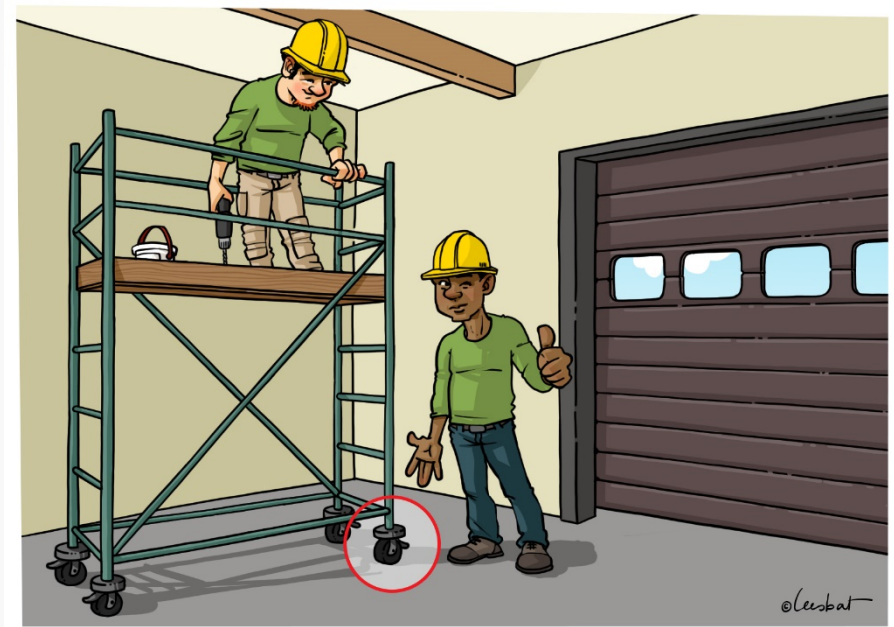

Werken op een gevelsteiger

Werken op een rolsteiger

Persoonlijke valbeveiliging

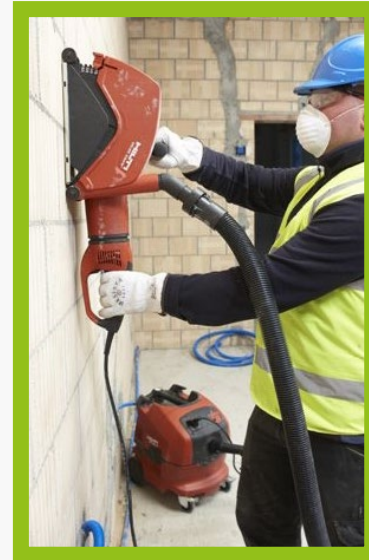
Cement – mortel

Arbeidsmiddelen: blootstelling aan stof

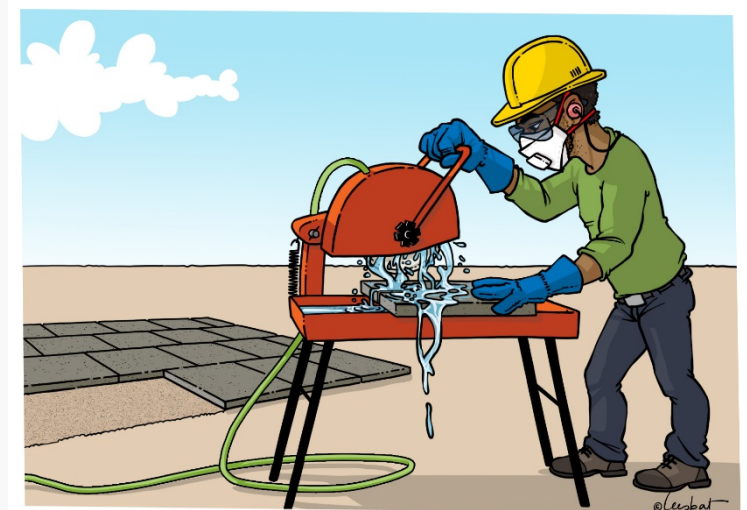
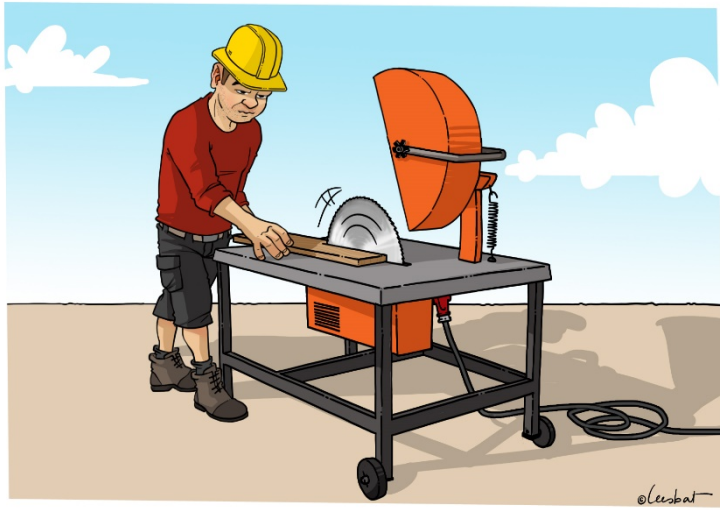

Gebruik handgereedschap met stofafzuiging
+ persoonlijke ademhalingsbescherming

Arbeidsmiddelen: blootstelling aan stof

Gebruik handgereedschap met watertoevoer
+ persoonlijke ademhalingsbescherming

Kwartsstof – risico's wegnemen of verminderen

RISICO → Te volgen hiërarchie	Inademen van kwartsstof bij de uitvoering van het werk
1a. Risico elimineren	1a. Ander materiaal of werkmethode - Werkvoorbereiding – op maat aanleveren - Nat werken - Andere werkwijze
1b. Risico verminderen	1b. Scheiden van werknemer/bron → Tijdsduur blootstelling beperken (werkorganisatie)
2a. Collectieve bescherming	2a. Afvoeren van het stof - Afzuigen - Ventileren
2b. Individuele bescherming	2b. PBM's
3. Waarschuwing & instructies	3. Instructies – opleiding – sensibilisering

Blootstelling aan klimaat

Arbeidsmiddelen

- Gebruik geen gemotoriseerde arbeidsmiddelen op een ladder
- Bij werken op hoogte is het aan te raden om een (rol)steiger te gebruiken

Arbeidsmiddelen

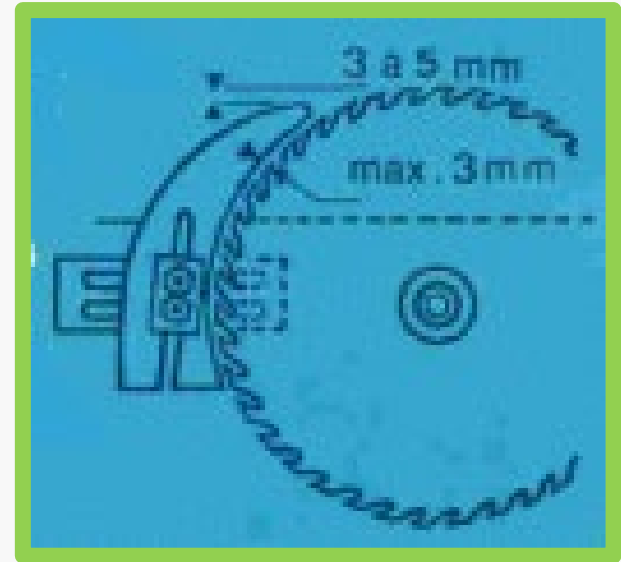
Mortelbakken

Arbeidsmiddelen

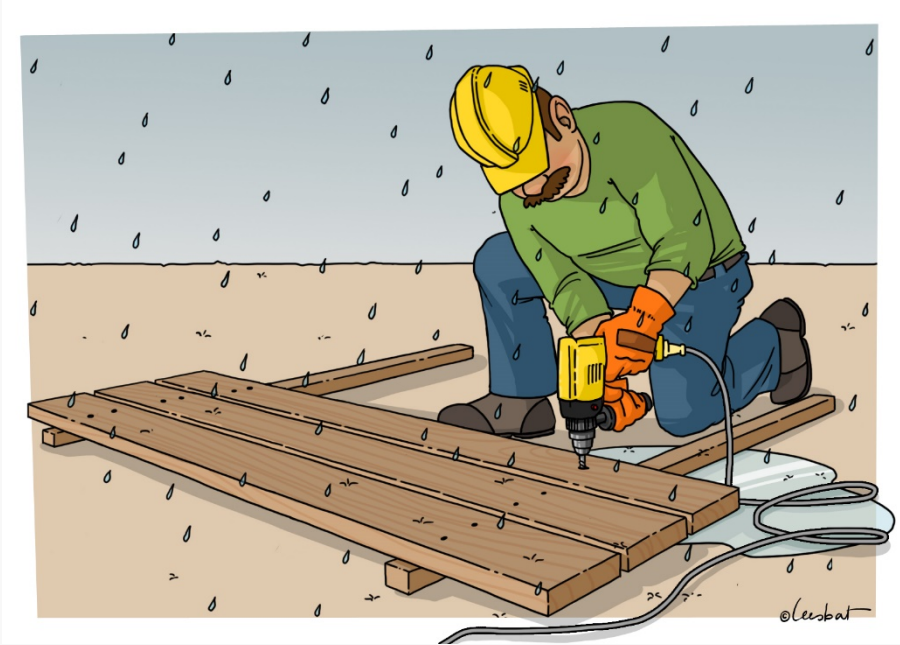
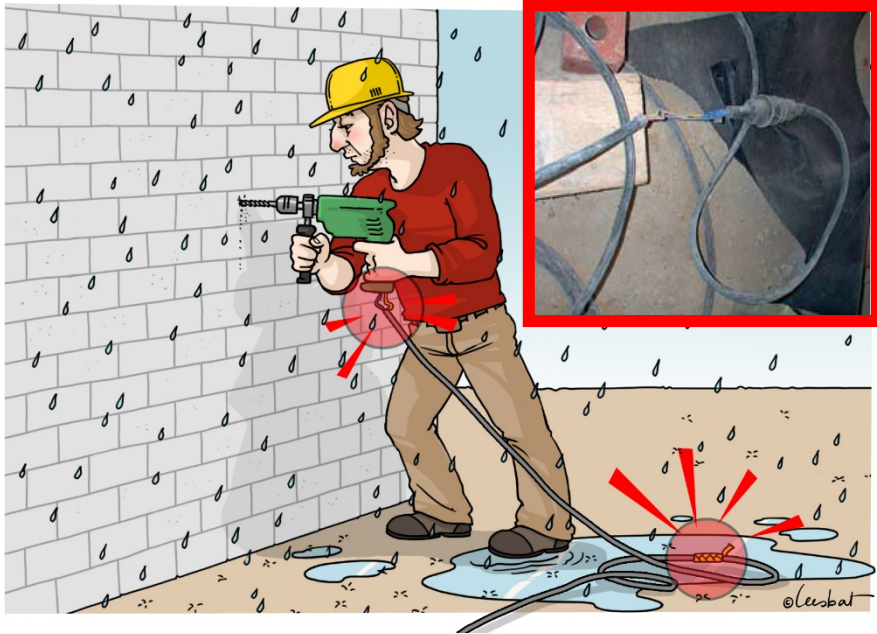
Elektrisch handgereedschap

- Gebruik aangepaste zaagbladen

Elektrisch handgereedschap

- Defecten aan kabel

Elektrisch handgereedschap

Laat geen kabels liggen in waterplassen

Elektrisch handgereedschap

- Blokkeer de beveiliging of afscherming NIET

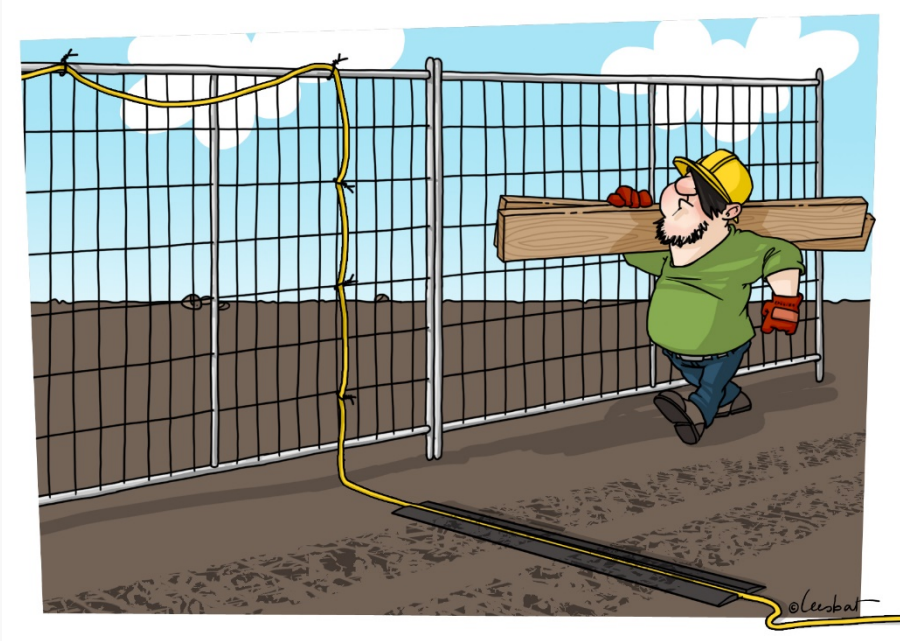
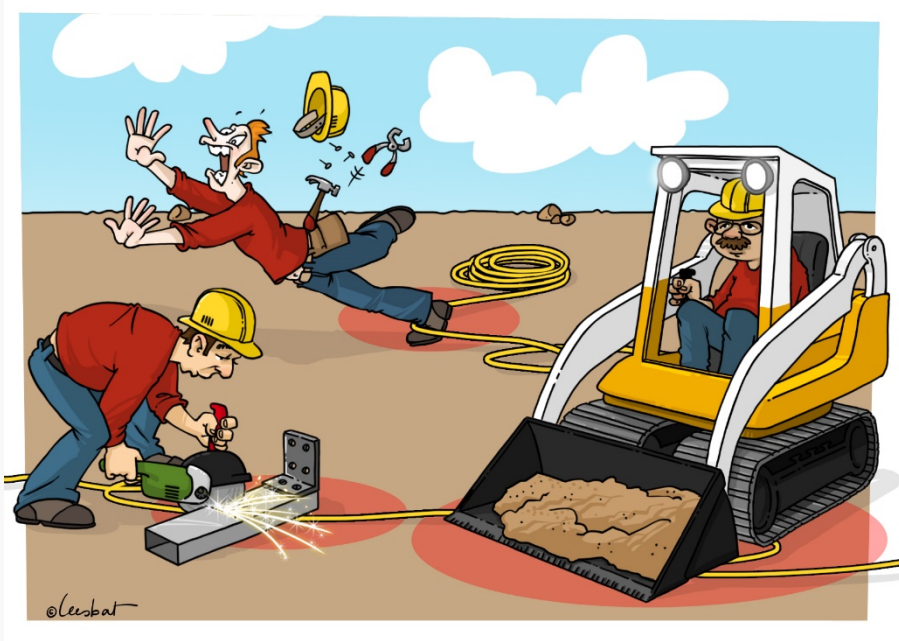

Elektrisch handgereedschap

Elektrische installaties

5. Bekistingen en ijzervlechtwerk

Materieel: draag er zorg voor

Opslag van materieel

Risico's bekistingen en ijzervlechtwerk

- Kwetsuren door contact met scherpe voorwerpen
- Vallen van bekistingsonderdelen/wapeningen bij hijsen
- Instorting van bekistingen door slechte stutting, mankementen, ...
- Vallen van hoogte
- Contact met gevaarlijke producten (ontkistingsolie)
- Verbranding, oogbeschadiging bij lassen
- Snijkwetsuren door gebruik van handgereedschap

Bekistingen

Een ongeval, zo gebeurd ...

Bekistingen en ijzervlechtwerk

Bekistingen en ijzervlechtwerk

- Geen losse materialen hijsen zonder aangepaste hijstoebehooren

Bekistingen Instortingsgevaar

Gebruik correcte / aangepaste bekistingsonderdelen

Bekistingen

Instortingsgevaar

- Gebruik geen beschadigd materieel

Bekistingen op hoogte

- Hoe het niet moet: zonder valbeveiliging – ladder – ...

Bekistingen op hoogte

- Valgevaar bij de plaatsing van de valbeveiliging

Bekistingen op hoogte

- Werk- en loopvlakken afgeschermd door een conforme leuning of panelen / traliewerk

- Enkel onderbroken op de toegangsplaats tot een ladder

Bekistingen op hoogte

- Werk niet op een ladder met mechanisch (hand-)gereedschap
- Voorzie een werkplatform bij de bekisting!!!!

Bekistingen op hoogte

- Werk niet op een ladder op een werkplatform van een bekisting!!!!
- Je kunt erover vallen

Bekistingen op hoogte

1,0 m à 1,2 m

0,4 m à 0,5 m

Kantplank
15 cm

Bekistingen op hoogte

Openingen in de vloer

Bekistingen op hoogte

Openingen in de vloer

Bekistingen op hoogte

Kolommen

Bekistingen op hoogte

Betonneren

Valgevaar + uitstekende wapening

PBM's: handbescherming

- Draag beschermende handschoenen bij het gebruik van ontkistingsolie

PBM's: handbescherming

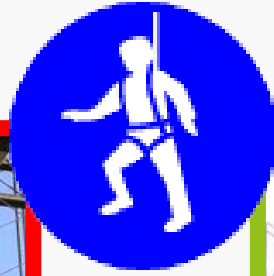
PBM's: oogbescherming

PBM's: persoonlijke valbeveiliging

Werken in verontreinigde grond

(optioneel)

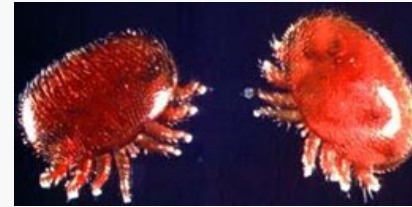
Werken in verontreinigde grond: biologische agentia

- Wat zijn biologische agentia?

1. Micro-organismen:

- Bacteriën
- Virussen
- Schimmels

2. Parasieten >> in afvalwater

Werken in verontreinigde grond: biologische agentia

- Aerosolen: het gevaar hangt in de lucht!
  - HOE: fijne deeltjes in de lucht
  - ZIEKTE: allerlei ziekten als gevolg
  - Bv.: legionella → ernstige longziekte
- PREVENTIEMAATREGELEN:
  - Blootstelling beperken
  - PBM's → P3-masker
  - Vaccinatie tegen tetanus/hepatitis A en medische opvolging

Werken in verontreinigde grond: biologische agentia

- Tetanus

- HOE: door contact met prikkeldraad, verroeste onderdelen, ingewanden van dieren
- ZIEKTE: pijnlijke spiersamentrekkingen
- PREVENTIEMAATREGELEN: vaccinatie is verplicht

Werken in verontreinigde grond: biologische agentia

- Legionella/veteranenziekte:
  - Besmetting via inademing van gecontamineerde aerosolen
  - In stilstaand water met temperatuur van 25 à 40 ° C (sterft bij 60° C en komt weinig voor in afvalwater)
  - ZIEKTE:
    - Griepsymptomen tot zelfs hoge koorts, hoesten, longontsteking/complicaties
- PREVENTIEMAATREGELEN:
  - Stilstaand water tussen 25 en 40 ° C vermijden
  - Ontsmettingsmiddelen gebruiken

Werken in verontreinigde grond

Asbest

- Opgelet: sommige gronden zijn met asbest vervuild of bevatten asbestbuizen
- Aangepaste opleiding en preventiemaatregelen zijn nodig!

